

Zo pakt Spreuken het aan!

Gewone, menselijke handelingen en ervaringen worden in het licht van geloof in God geplaatst. Aan de lezer van deze woorden wordt gevraagd verband(en) tussen die twee te leggen.

Twee voorbeelden

‘De wijsheid der vrouwen bouwt haar huis,

Maar de dwaasheid breekt het af met haar eigen handen.’ (14:1)

De vraag die aan de lezer gesteld wordt, is: bouw ik op of breek ik af? Is mijn gedrag karakteristiek/kenmerkend voor de *wijze* of de *dwaas*.

De onderliggende gedachte is: God en Zijn plan en einddoel t.a.v. de wereld.

‘Wie in oprechtheid wandelt, vreest de Here.’ (14:2)

Plaats het probleem waarmee je worstelt, of de zaak waarover je duidelijkheid wilt hebben in het licht van Gods plan en breng a.h.w. het *gesprek* tussen Zijn Woord en die zaak teweeg.

Niets is te klein of te gewoon om gebruikt te kunnen worden bij het onderwijzen van wijsheid. Samen met je kind op het strand een schelp oprapen en je verwonderen over het laagje parelmoer, samen ingespannen kijken naar een nestje met jonge vogeltjes – het zijn aanknopingspunten om over God en Zijn schepping in gesprek te raken. Laat de zon van verwondering opgaan in zijn/haar/jouw hart!

Gods Woord staat vol beelden van wijsheid. Het illustreert op die manier wat wij onthouden mogen van Hem. De Heer laat in gelijkenissen schapen dwalen, de verloren zoon naar huis terugkeren, spreekt van brood en wijn, neemt iets kleins als een mosterdzaadje – om het koninkrijk van God te illustreren. Het gaat erom, dat ook wij Gods Woord onder de voeten krijgen! En natuurlijk die woorden die Hij via de apostel Paulus rechtstreeks tot ons richt.

Wat speelt er in je leven?

Waarom doe je dat? Waarom toont dat wat jouw visie op het leven is?

Wat staat er geschreven?

Wat werkt die ontmoeting van Gods Woord en jouw leven uit? Wat betekent de Schrift voor je? Bekijk je jezelf in het licht van wat Hij zegt?

Is dat wat ik doe tot eer van Hem? Laat ik een spoor na, dat een ander op het spoor van Hem zet? Ben ik *een leesbare brief van Christus**? Hoe bepaalt Zijn Woord mijn handelen – nu en straks?

Spreuken zetten je aan het denken, brengen je aan het lachen, zijn kritisch, vallen met de deur in huis – je krijgt er beelden bij, vastgelegd als een foto, ze nodigen je uit *in het lijstje te gaan staan*, te beseffen dat God je leven leidt, nabij is, richting geeft, het doel kent, enz. Vgl. Psalm 139:1-6. Een spreuk vraagt je: sta ik aan de kant van de wetteloze of de rechtvaardige? Is mijn handelen wijs of dwaas? Hoe denk ik, als ik zo doe? Je moet spreuken nooit hoofdstukken achter elkaar lezen, maar: vers voor vers, proevend, bedachtzaam.

Het gaat om je hart. In het hart vallen de beslissingen tussen het antwoorden op wijsheid of het toegeven aan verleidingen. Daarom moeten we het zo koesteren. God geeft ons ogen om te zien, oren om te horen en een hart om mee te verstaan.

In het hart bewaart een mens inzicht. Wat bewaar je er? Kennis, herinneringen – daarom is het zo van groot belang, dat wij Zijn woord op de tafel van ons hart schrijven (7:3), dat die woorden van God ons voor ogen staan, in het geheugen gegrift zijn. Vgl. Daniël 7:28, Lucas 2:19, 2 Korintiërs 3:2 e.v., Spreuken 3:5-8 en Spreuken 4:20-23.

Het hart – niet alles hoort er in binnengelaten te worden – je vervuilt toch ook niet de bron waaruit je wilt drinken!

Andries van der Wal